

med Forslag til en saadan ny Ordning af Skolevæsenet som den, han antydede i Form af en ny Lov, saa svarer jeg ham Nei og søier dertil, at fra Ingen i den hele Sal vilde dette Spørgsmaal forekomme mig besynderligere end fra den ærede Rigsdagsmand, ligesom jeg ogsaa holder mig overbevist om, at et saadant Lovforslag, hvorledes det end blev, vilde af ham blive forkastet, hvilket jeg ogsaa troer var det Rigtigste, der kunde gøres, thi det er ikke Noget, der kan ordnes ved en Lov, det er Noget, som maa komme frem igjennem en stadig Interesse for den hele Udvikling af Sagen. Man kan gjerne opstille en meget udførlig Lov om Underviisningen, man kan gjøre den fortræffelig — og vi have en saadan i vor gamle Skolelov — men der er vel Ingen, der mere end den ærede Rigsdagsmand vil være villig til at erkende, at den endnu efter 40 Aars Forløb ikke er traadt ilive, uagtet den selv tilfagde det. (Grundtvig: Men den har aldrig været god!) Det er meget muligt, men jeg maa dog antage, at dette ikke er Grunden til, at den ikke er traadt ilive, thi en slet Lov kan ogsaa træde ilive og der er virkelig mange slette Love, der ere traadte ilive, men Grunden til, at den ikke er traadt ilive er den, at den omfatter et saadant Forhold, hvor overhovedet Lovens Ord og Bogstav ikke kunne føres over i Livet. Det gælder her om en ganske anden Virksomhed, og det er den, som jeg ganske vist ogsaa mener, Hovedopmærksomheden maa være rettet paa, og som jeg troer, der er gjort Endeel for.

Jeg skal ikke opholde mig ved de andre Bemærkninger, der ere fremkomne, men jeg maa dog tilføie, at den ærede Rigsdagsmand, der først havde Ordet, efterat jeg havde talt, Rigsdagsmanden for Svendborg Amts 1ste Valgfreds (Gomard), udtalte en heel Deel, som jeg ikke paa nogen Maade skal erklære mig uenig i, saameget mindre, som det for en stor Deel var taget af de Motiver, der ledsage Lovudkastet; jeg troer, han deraf vil see, at der er en fuldkommen Overensstemmelse imellem os, navnlig med Hensyn til et Punkt,

som man ogsaa maa erkende at være af Betydning, nemlig Skolefondet. Den Virksomhed, som er paatænkt at skulle fremkomme ved Skolefondet, er netop, at det skulde lede til, at unge Mennesker med Interesse og Sands for Underviisningen i det Hele ogsaa ad forskjellige Veie, enten ved de almindelige Skoler eller maastee ved Skolerne for Ungre eller paa anden Maade, kunde benyttes i Underviisningens Tjeneste, saa at der altsaa derigjennem kunde skabes Kræfter udenfor dem, der vare fremkomne ved den almindeligere Skolelærerdannelse; thi deri er jeg ganske enig, baade med den ærede Rigsdagsmand og med Andre, der have talt, at jeg troer, man bør have en Klasse af Lærere; vi have jo saadanne, som spectielt ere dannede til dette Kald igjennem en længere Uddannelse, hvis Kræfter jeg troer kunne gøres mere frugtbringende og gavnlige i den her omhandlede Retning, end hidtil steet er og det er ogsaa det, som er tilstgjet. Jeg erkjender, at der i Underviisningens Interesse kan benyttes mange Slags Kræfter, baade Unge og Gamle og Krøblinger, som der blev nævnt, navnlig med Hensyn til Bogeskolerne eller Asylerne, hvad man nu vil kalde dem, men det er Noget, man ikke kan bringe ind i Loven, det er netop Noget, der tilstgtes opnaaet gennem Skoleraadene og gennem den Ordning, som nu er givet, hvorved der tillige er givet Midler, som kunne virke til at fremme Formaalet.

Formanden: Jeg afbryder hermed Forhandlingerne for i Dag.

Jeg skal anmelden, at Justitsministeren har tilstillet mig Exemplarer af 2 af ham i Landsthinget forelagte Lovudkast, der ere omdeelte paa de Herrer's Bladsfer, nemlig Udkast til Lov, angaaende Forandring i § 4 af Lov om Skibsfart og Handel paa Island af 15de April 1854, og Udkast til Lov om Erhvervelse af Forsørgelsesret i Fattigdistricterne i Færø Amt.

Dagsordenen for næste Møde, imorgen Kl. 2, vil være: